

Sygn. akt XXIV C 1200/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIV Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca SSO Katarzyna Bojańczyk

Protokolant sekretarz sądowy Anna Więckowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2016 r. w W.

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko K. P.

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego K. P.

przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W.

o oznaczenie wysokości świadczenia i zapłatę

I. zasądza od K. P. na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 6.277, 66 franków szwajcarskich (sześć tysięcy dwieście siedemdziesiąt siedem 66/100) z odsetkami umownymi w wysokości stanowiącej każdorazowo czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 16 listopada 2012 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo główne oddala;

III. powództwo wzajemne oddala;

IV. zasądza od K. P. na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 7.534,99 zł (siedem tysięcy pięćset trzydzieści cztery złote 99/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. nakazuje pobrać od K. P. na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 986 zł (dziewięćset osiemdziesiąt sześć złotych) tytułem nieuiszczonej części opłaty od pozwu.

Sygn. akt: XXIV C 1200/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym 2 lipca 2014 r. (koperta: k. 23) powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym od K. P. kwoty 7.350,87 CHF, na którą składała się: należność główna – 6.277,66 CHF, koszty – 42,94 CHF i odsetki umowne naliczone do dnia 30 czerwca 2014 r. – 1.030,27 CHF wraz z dalszymi odsetkami umownymi obciążającymi dłużnika, naliczonymi od kwoty należności głównej tj. 6.277,66 CHF od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia zapłaty według zmiennej stopy procentowej wynikającej z uchwały Zarządu (...) S.A., właściwej dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności, stanowiącej każdorazowo czterokrotność wysokości stopy

kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Nadto powód wniósł o zasądzenie kosztów postępowania w sprawie według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 24 października 2007 r. zawarł z pozwanym umowę nr (...) o kredyt gotówkowy w wysokości 69.250,00 CHF, zaś spłata kredytu miała nastąpić w 60 ratach miesięcznych. Powód oświadczył, że pomimo upływu terminu kredyt nie został spłacony. Aktualny, wynikający z ksiąg banku, stan zadłużenia wynosi 7.350,87 CHF i obejmuje należność główną w wysokości 6.277,66 CHF, odsetki umowne do dnia 30 czerwca 2014 r. w wysokości 1.030,27 CHF oraz koszty w kwocie 42,94 CHF.

K. P. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany podniósł, iż doszło do przedawnienia roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem z uwagi na to, że zaniechał spłat rat kredytu w październiku 2009 r. W konsekwencji cała kwota niespłaconego zadłużenia stała się wymagalna w październiku 2009 r. Zdaniem pozwanego pozew został wniesiony po upływie terminu przedawnienia, o którym mowa w art. 731 k.c. (odpowiedź na pozew: k. 33 – 35).

Wraz z odpowiedzią na pozew K. P. wniósł pozew wzajemny, sprecyzowany pismem z dnia 4 grudnia 2014 r., w którym domagał się ustalenia w oparciu o art. 357¹ k.c., że wysokość należnego świadczenia pomiędzy stronami z tytułu zawartej umowy kredytu wynosiła 177.000 zł oraz orzeczenia o obowiązku zwrotu przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. na rzecz pozwanego kwoty 47.036 zł tytułem nienależnego świadczenia na podstawie art. 410 § 2 k.c.

Powództwo wzajemne pozwany uzasadniał gwałtowną zmianą stosunków gospodarczych, która miała bezpośredni wpływ na likwidację prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Pozwany podniósł, że kredyt miał być oprocentowany na poziomie 6,89833%, a rata kredytu w przeliczeniu na złotówki miała wynosić 2.950 zł. Pozwany wskazał, że po upływie niespełna roku od podpisania umowy, rata kredytu wzrosła o prawie 20%, tj. do kwoty 3.539,47 zł miesięcznie. Następnie w lutym 2009 r. wysokość raty wynosiła 4.366 zł i na takim poziomie utrzymywała się do 2011 r. Pozwany argumentował również, że powód naliczał wysokie prowizje podczas wymiany walut, przez co pozwany, aby obniżyć koszty kredytu, postanowił kupować franki szwajcarskie w kantorze i wpłacać je bezpośrednio do banku, jednakże działania te niewiele dały. Pozwany podkreślił, że zaciągając kredyt w walucie frank szwajcarski miał spłacić po 5 latach kwotę 177.000 zł wraz z odsetkami dla banku, a w rzeczywistości spłacił kwotę 224.036 zł, co oznacza, że nadpłacił kwotę 47.036 zł (k. 33 – 35 – odpowiedź na pozew, 118 – 120 – pismo z 4 grudnia 2014 r.).

Pismem z dnia 27 maja 2015 r. powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od K. P. na jego rzecz kwoty 6.277,66 franków szwajcarskich, wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, liczonymi od dnia 15 listopada 2012 roku do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o oddalenie powództwa wzajemnego oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego wywołanych wniesieniem pozwu wzajemnego, według norm przepisanych (k. 158 – 161 – pismo powoda).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 24 października 2007 roku K. P. zawarł z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu gotówkowego (...) nr (...). Zgodnie z § 1 umowy (...) S.A. udzielił kredytobiorcy kredytu gotówkowego (...) na cele konsumpcyjne w walucie wymiennej, w kwocie 69.250 CHF, na okres do dnia 15 listopada 2012 r. Zgodnie z § 3 umowy ustalono, że wypłata kredytu nastąpi jednorazowo w dniu 24 października 2007 r. przelewem na rachunek bankowy nr (...) w walucie polskiej, po przeliczeniu kwoty kredytu wyrażonej w walucie kredytu według kursu kupna dewiz, zgodnie z aktualną Tabelą kursów (...) S.A., obowiązującą w dniu wypłaty kredytu po ustanowieniu zabezpieczeń spłaty kredytu, o których mowa w § 13 umowy. W § 5 umowy szczegółowo opisano sposób obliczania stopy procentowej kredytu. Była to stopa zmienna, której wysokość uzależniona była m.in. od stopy procentowej LIBOR oferowanej na międzybankowym rynku pieniężnym dla franków szwajcarskich, dla międzynarodowych depozytów 1-miesięcznych (§ 5 ust. 2). Na dzień zawarcia umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 7,05667 % w stosunku rocznym (§ 5 ust. 4).

Zgodnie z § 7 umowy odsetki są liczone w walucie kredytu od aktualnego stanu zadłużenia, za faktyczny okres wykorzystania kredytu, zaś zgodnie z § 8 ust. 1 kredyt będzie spłacany w 60 ratach miesięcznych równych. Zgodnie z § 12 ust. 2 umowy od kwot, o których mowa w § 12 ust. 1 – za każdy dzień opóźnienia w spłacie (...) S.A. nalicza i pobiera odsetki według zmiennej stopy procentowej, obowiązującej w (...) S.A. w okresie utrzymywania się zaległości w spłacie kredytu, dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie okresu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności.

W § 29 ust. 2 kredytobiorca oświadczył, że (...) S.A. wyjaśnił mu ryzyko związane z zaciągnięciem kredytu w walucie wymiennej, wynikające z możliwości wystąpienia wahań kursowych oraz że jest świadomy ewentualnego poniesienia dodatkowych kosztów z tego tytułu. Kredytobiorca oświadczył, że rozumie i przyjmuje na siebie to ryzyko (umowa kredytu: k. 6 – 11).

W dniu 29 grudnia 2011 roku strony podpisały aneks nr (...) do umowy kredytu gotówkowego, wprowadzający nowy harmonogram spłaty, stanowiący integralną część wskazanego aneksu. W dniu podpisania aneksu kapitał pozostały do spłaty wynosił 14.077,90 CHF, zaś łączna kwota rat – 14.452,24 CHF (aneks do umowy kredytu: k. 175 – 176).

W dniu 31 lipca 2012 roku strony podpisały aneks nr (...) do umowy kredytu gotówkowego wprowadzający nowy plan spłaty. Zgodnie z przyjętym harmonogramem nastąpiło zawieszenie spłaty trzech rat kapitałowych, zaś pozwany zobowiązał się do spłaty pozostałej kwoty kredytu tj. 6.411,58 CHF (w tym kapitału w wysokości 6.315,20 CHF i odsetek w wysokości 96,38 CHF w dniu 15 listopada 2012 roku (k. 178 – 179).

Dnia 5 czerwca 2013 r. powód spłacił część kapitału kredytu w wysokości 37,54 CHF. Kwota kapitału kredytu pozostała do spłaty wynosi 6.277,66 CHF (wyciąg z ksiąg bankowych: k. 4, historia operacji na kontrakcie kredytowym: k. 180 – 187).

Pismem z dnia 25 lutego 2014 roku powód wezwał pozwanego do dobrowolnego uregulowania zadłużenia w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania obejmującego niespłacony kapitał w kwocie 6.277,66 CHF, odsetki naliczone do dnia 25 lutego 2014 roku w kwocie 686,28 CHF, i koszty w kwocie 42,97 CHF. Pozwany pomimo odebrania pisma w dniu 28 lutego 2014 roku nie uregulował należności (k. 5).

Sąd zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należało rozważyć podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Zdaniem pozwanego roszczenie uległo przedawnieniu z uwagi na to, że pozwany od października 2009 roku zaniechał dokonywania wpłat na konto podane w umowie, wobec czego cała kwota niespłaconego zadłużenia stała się natychmiast wymagalna z tą datą. Pozwany powołał się na 2-letni termin przedawnienia wynikający z art. 731 k.c.

Zgodnie z art. 731 k.c. roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego przedawniają się z upływem dwóch lat, przy czym nie dotyczy to roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych. Podstawą roszczenia dochodzonego przez powoda w niniejszej sprawie jest umowa kredytu gotówkowego z 24 października 2007 r., nie zaś umowa rachunku bankowego. W tym stanie rzeczy przepis art. 731 k.c. nie znajduje zastosowania odnośnie do roszczenia powoda.

Zgodnie z treścią art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Z kolei zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Roszczenie banku w niniejszej sprawie związane jest z prowadzoną przez bank działalnością gospodarczą, a zatem termin przedawnienia wynosi 3 lata. Zaznaczyć należy, iż do zastosowania trzyletniego terminu przedawnienia nie jest wymagane, aby obie strony stosunku prawnego, z którego wywodzi się roszczenie majątkowe, prowadziły działalność

gospodarczą. Wystarczy, że działalność gospodarczą prowadzi tylko strona dochodząca roszczenia, które wiąże się z tą działalnością (por. wyrok SN z dnia 2 kwietnia 2008 r., III CSK 302/07, OSNC-ZD 2009, nr 2, poz. 37).

Zgodnie z aneksem nr (...) do umowy kredytu z dnia 31 lipca 2012 r. termin spłaty pozostałej kwoty kredytu w wysokości 6.411,58 CHF (w tym kapitału w wysokości 6.315,20 CHF i odsetek w wysokości 96,38 CHF) strony ustaliły na dzień 15 listopada 2012 roku. Roszczenie powoda wobec pozwanego z tego tytułu stało się więc wymagalne w dniu 16 listopada 2012 roku, wtedy też rozpoczął się bieg trzyletniego terminu przedawnienia. Pozew w sprawie niniejszej został wniesiony 2 lipca 2014 r., a zatem przed upływem terminu przedawnienia.

W ocenie Sądu roszczenie pozwu głównego, sprecyzowane w piśmie z 27 maja 2015 r. (k. 158 – 161) należało uznać za uzasadnione. Zgodnie z definicją wynikającą z art. 69 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (jt. Dz.U. z 2015 r. poz. 128, ze zm.), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa ta może być ukształtowana przez strony w granicach określonych ustawą, przy czym granice swobody kredytobiorcy w tym zakresie wyznacza cytowana wyżej ustawa o kredycie konsumenckim.

Pozwany przesłuchany w charakterze strony przyznał, że jest dłużnikiem powoda z tytułu kredytu gotówkowego (...) udzielonego na podstawie umowy nr (...). Ostatecznie pozwany nie kwestionował wysokości roszczenia dochodzonego pozwem głównym (zeznania pozwanego: nagranie rozprawy z 14 stycznia 2016 r.). Pozwany nie zakwestionował dokumentu przedstawionego przez powoda zatytułowanego historia operacji na kontrakcie kredytowym (k. 180 – 187) ani nie twierdził, aby dokonał jakichkolwiek dodatkowych wpłat na poczet spłaty kredytu, które nie zostałyby ujęte w tym dokumencie. Wysokość zadłużenia pozwanego z tytułu umowy kredytu została stwierdzona w wyciągu z ksiąg banku nr (...) z dnia 30 czerwca 2014 roku (k. 4). W postępowaniu cywilnym wyciąg z ksiąg banku wystawiony na podstawie art. 95 § 1 prawa bankowego ma rangę dokumentu prywatnego, nie ulega jednak wątpliwości, że jest to dokument o podwyższonej wiarygodności. Pozwany nie zakwestionował treści wyciągu z ksiąg banku dołączonego do pozwu.

Mając powyższe na uwadze, należało uznać żądanie pozwu głównego za zasadne. Odsetki umowne od należności głównej Sąd zasądził na podstawie art. 481 k.c. w zw. z § 12 ust. 2 umowy kredytu gotówkowego z 24 października 2007 r. i § 2 uchwały Zarządu (...) S.A. nr (...) z dnia 21 sierpnia 2007 r. (k. 188 – 189). Zgodnie z aneksem nr (...) do umowy o kredyt gotówkowy, termin spłaty ostatniej raty kredytu był wyznaczony na dzień 15 listopada 2012 r. Świadczenie stało się wymagalne dopiero w dniu 16 listopada 2012 r., bowiem pozwany miał możliwość spłaty kredytu do dnia 15 listopada 2012 r.

Sąd oddalił powództwo główne w zakresie odsetek żądanych za okres poprzedzający dzień 16 listopada 2012 r. oraz w zakresie różnicy pomiędzy wysokością żądanej kwoty wynikającą z pozwu a tą wynikającą z pisma z 27 maja 2015 r. Powód początkowo domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 7.350,87 CHF, na którą składały się: należność główna – 6.277,66 CHF, koszty – 42,94 CHF i odsetki umowne naliczone do dnia 30 czerwca 2014 r. – 1.030,27 CHF, wraz z dalszymi odsetkami umownymi obciążającymi dłużnika, naliczanymi od kwoty należności głównej tj. 6.277,66 CHF od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia zapłaty według zmiennej stopy procentowej wynikającej z uchwały Zarządu (...) S.A., właściwej dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności, stanowiącej każdorazowo czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. W piśmie z dnia 27 maja 2015 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 6.277,66 zł franków szwajcarskich, wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego liczonymi od dnia 15 listopada 2012 roku do dnia zapłaty. Pomimo takiej modyfikacji żądania powód nie złożył oświadczenia o cofnięciu powództwa. Z uwagi na powyższe, brak było podstaw do umorzenia postępowania w tym zakresie.

Z tych przyczyn Sąd orzekł, jak w punktach I i II wyroku.

W pozwie wzajemnym K. P. domagał się ustalenia, że wysokość należnego świadczenia z tytułu zawartej pomiędzy stronami umowy kredytu wynosiła 177.000 zł powołując się na gwałtowną zmianę stosunków gospodarczych, która miała bezpośredni wpływ na likwidację działalności gospodarczej pozwanego. Pozwany wskazał, że zaciągnięty przez niego kredyt miał być oprocentowany na poziomie 6,89833%, a miesięczna rata kredytu w przeliczeniu na walutę polską miała wynieść 2.950 zł. Jednakże po upływie niespełna roku od podpisania umowy, rata kredytu wzrosła o prawie 20% i wynosiła 3.539,47 zł miesięcznie. Następnie w lutym 2009 roku rata spłaty wynosiła 4.366 zł (tj. o 48% więcej niż w dacie zawierania umowy kredytu) i na zbliżonym poziomie pozostała do 2011 roku. W sierpniu 2011 roku rata spłaty wzrosła do 4.978 zł tj. była wyższa o 69% niż rata spłaty w dacie zaciągnięcia kredytu. Pozwany zwrócił się do banku z prośbą o 3 – miesięczny okres karencji w spłacie rat kredytu, gdyż nie posiadał środków finansowych na spłatę rosnących rat kredytu. Pozwany miał nadzieję, iż w okresie karencji zmaleje kurs franka szwajcarskiego, co jednak nie nastąpiło, a kolejne raty kredytu wzrosły do około 5.700 zł miesięcznie (tj. 1.594,12 CHF). Pozwany, aby uniknąć ponoszenia wysokich kosztów związanych z wymianą przez bank waluty samodzielnie kupował w kantorze franki szwajcarskie, a następnie wpłacał je bezpośrednio do banku. Pozwany wskazał, że zaciągając kredyt w walucie franka szwajcarskiego miał spłacić po 5 latach łączną kwotę 177.000 zł wraz z odsetkami dla banku, jednakże ze względu na wzrost kursu franka szwajcarskiego spłacił łącznie 224.036 zł, a zatem nadpłacił kwotę 47.036 zł. Pozwany podniósł, iż dokonywał spłat kredytu do momentu wyczerpania wszystkich środków na życie. Wzrost kursu franka szwajcarskiego i rosnące raty kredytu spowodowały, że pozwany musiał zakończyć prowadzenie własnej działalności gospodarczej, gdyż wszystkie przychody wpłacał na spłatę kredytu, zamiast inwestować w rozwój działalności gospodarczej.

Zgodnie z treścią art. 357¹ k.c. jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąco stratą, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy. Rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron, kierując się zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym. Przesłanką zastosowania klauzuli rebus sic stantibus jest nadzwyczajny charakter zmiany stosunków. Ścisłe zdefiniowanie tego pojęcia napotyka trudności, jednakże nie ulega wątpliwości, że strony zawierające umowę muszą ponieść „zwykłe ryzyko kontraktowe”, jakie wiąże się ze stałymi, normalnymi zmianami zachodzącymi w stosunkach społeczno-gospodarczych. Przepis art. 357¹ k.c. powinien znaleźć zastosowanie wówczas, gdy pewne zjawiska wywołują taką zmianę stosunków, która nie mieści się już w granicach owego zwykłego ryzyka (por. A. Brzozowski (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2011, art. 357¹, nb 20 oraz wyrok SN z dnia 21 września 2011 r., I CSK 727/10, LEX nr 1043967).

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że powód nie udowodnił, aby w okresie od zawarcia przez strony umowy kredytu gotówkowego do chwili zamknięcia rozprawy nastąpiła nadzwyczajna zmiana stosunków, która uzasadniałaby ustalenie wysokości świadczenia należnego z tytułu zawartej umowy kredytu gotówkowego od pozwanego na rzecz powoda w łącznej kwocie 177.000 zł. Zgodnie z literalnym brzmieniem umowy kredytu gotówkowego zawartej przez strony pozwany zobowiązał się do spłaty na rzecz powoda kwoty 69.250 CHF wraz z odsetkami liczonymi w walucie CHF. Twierdzenia pozwanego jakoby był on zobowiązany spłacić kwotę 177.000 zł nie znajdują potwierdzenia w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy. Nie odpowiada prawdzie twierdzenie powoda, jakoby rata kredytu miała być oprocentowana na poziomie 6,89833% - jest ono sprzeczne z zapisami zawartymi w § 5 umowy, z których jednoznacznie wynika, że kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej.

Decydując się na zawarcie umowy kredytu gotówkowego w walucie franka szwajcarskiego pozwany musiał liczyć się z tym, iż wysokość kursu franka szwajcarskiego może ulec zmianie, a zatem rata kredytu również ulegnie zmianie w zależności od wysokości kursu franka szwajcarskiego. Podkreślić należy, iż z treści umowy zawartej pomiędzy stronami wynika, że powód wyjaśnił pozwanemu ryzyko związane z zaciągnięciem kredytu w walucie wymiennej, wynikające z możliwości wystąpienia wahań kursowych, wobec czego pozwany był świadomy ewentualnego poniesienia

dodatkowych kosztów z tego tytułu. Pozwany oświadczył, że rozumie i przyjmuje na siebie to ryzyko (§ 29 ust. 2 umowy).

Uzasadniając powództwo wzajemne pozwany ograniczył się do stwierdzenia, że zmiana kursu franka szwajcarskiego, która nastąpiła po zawarciu przez strony umowy kredytu gotówkowego z dnia 24 października 2007 r. stanowiła gwałtowną zmianę stosunków gospodarczych, dającą podstawę do zastosowania środków przewidzianych w art. 357¹ k.c. Twierdzeniu temu powód zaprzeczył. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyrażonym w wyroku z 25 kwietnia 2014 r. (I ACa 1502/13, Lex nr 1459094), które Sąd Okręgowy podziela, zmiana kursu waluty co do zasady mieści się w ryzyku kontraktowym, bowiem jest faktem powszechnie znanym, że kurs waluty nie jest wartością stałą, lecz zmienną, zależną od bardzo wielu czynników w gospodarce i polityce.

Pozwany nie przedstawił żadnych twierdzeń ani dowodów, które pozwoliłyby Sądowi na dokonanie ustalenia że zmiana kursu franka szwajcarskiego, która nastąpiła po zawarciu przez strony umowy z dnia 24 października 2007 r. miała charakter nadzwyczajny tj. nie mieściła się w zakresie zwykłego ryzyka kontraktowego związanego z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej. W tym stanie rzeczy brak było podstaw do oznaczenia wysokości świadczenia powoda wynikającego z umowy kredytu na kwotę 177.000 zł.

Wobec oddalenia powyższego roszczenia, bezzasadne okazało się żądanie pozwanego zasądzenia na jego rzecz od powoda kwoty 47.036 zł z tytułu zwrotu nienależnego świadczenia. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Pozwany zapłacił powodowi kwotę 47.036 zł na podstawie umowy kredytu z dnia 24 października 2007 roku. Żadna z przesłanek z art. 410 § 2 k.c. nie zachodzi w sprawie niniejszej.

Z tych przyczyn Sąd orzekł, jak w punkcie III wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd obciążył pozwanego kosztami procesu w całości, ponieważ powód uległ co do nieznacznej części żądania. Na zasądzoną z tego tytułu kwotę składają się: część opłaty od pozwu uiszczona przez powoda w kwocie 268 zł, opłaty skarbowe od pełnomocnictw w łącznej wysokości 51 zł, opłata notarialna za uwierzytelnienie pełnomocnictw w kwocie 3,69 zł, opłata notarialna za uwierzytelnienie odpisu z KRS w kwocie 12,30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł obliczone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jt. Dz. U. z 2013 r., poz. 490, ze zm.) od wartości przedmiotu sporu wynikającej z pozwu wzajemnego.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jt. Dz.U. z 2014 poz. 1025, ze zm.). Cała opłata od pozwu wynosi 1.254 zł (zarządzenie Przewodniczącej Wydziału z 6 listopada 2014 r.), natomiast powód uiścił na poczet tej opłaty jedynie kwotę 268 zł.